

VARSINAIS-SUOMEN KÄRÄJÄOIKEUS
EGENTLIGA FINLANDS TINGSRÄTT

Sairashuoneenkatu 2-4, PL 376
20101 Turku

puh. 02956 46200/ fax. 02956 46285
varsinais-suomi.ko@oikeus.fi

Lausunto

31.3.2021

00 08 00 / 70

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 10.3.2021

Asia: Lausunto ehdotuksesta valtion
kiinteistöstrategiaksi 2030

Käräjäoikeus kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa ehdotukseen Valtion kiinteistöstrategia 2030 -pohjalta muodostetuista linjauksista ja lausuntonaan toteaa seuraavaa.

Ehdotuksessa on valtion kiinteistöstrategian päämääräksi todettu valtion kiinteistövarallisuuden hallinta ja hoitaminen tehokkaalla, kestäväällä ja valtion kokonaisedun varmistavalla tavalla nykyisissä ja muuttuvissa olosuhteissa.

Nyt voimassa olevassa vuoden 2010 kiinteistöstrategiassa päämääränä on todettu kiinteistövarallisuuden hallinta ja hoitaminen tehokkaalla, tuottavalla ja valtion kokonaisedun varmistavalla tavalla nykyisissä ja myös muuttuvissa olosuhteissa.

Kiinteistövarallisuuden tuottovaatimuksen korvaaminen kestävyysvaatimuksella on valtion rooli, kestävä kehityksen asettamat vaatimukset ja ilmastonmuutoksen vastustaminen huomioon ottaen kannatettavaa ja osoittaa valtion kiinteistöstrategian pyrkivän vastaamaan ajan muuttuviin vaatimuksiin.

Kannatettavaa on myös uuteen kiinteistöstrategialuonnokseen aiempaa

vastaavasti kirjattu periaate, että valtion kiinteistöstrategiaa ja valtion toimitilastrategiaa on arvioitava tarvittaessa yhtenäisenä kokonaisuutena.

Valtion toimitilastrategian uudistamista varten on parhaillaan meneillään hanke, jonka toimikausi päättyy 31.5.2021. Toimitilahankkeen linjaukset vaikuttavat voimakkaasti virastojen toimintaan ja myös toimintakykyyn, mutta hankkeen keskeneräisyydestä johtuen siihen ei tässä vaiheessa ole otettavissa kantaa.

Valtion kiinteistöstrategian kannalta olennaista käräjäoikeuden kannalta on, että siinä otetaan huomioon valtion yhden keskeisen ydintoiminnan, tuomiovallan käytön, merkitys tuomiovallan käytön piirissä olevien ihmisten ja yhteisöjen kannalta samoin kuin lainkäyttötoiminnon erityispiirteet.

Tuomioistuinkäyttöön tarkoitettun kiinteistön ja rakennuksen tulisi osaltaan ilmentää riippumattomien tuomioistuinten arvoa ja merkitystä demokraattisessa maassa.

Aiemmin tehdyt uudistukset, joiden myötä tuomioistuin tai sen istuntotilat eivät enää sijaitse kauppahuoneen tai ravintolan yläkerrassa tai sivukäytävällä tai poliisitalolla tai suuressa liikekorttelissa, jossa tuomioistuin on vain yksi nimi korttelin nimiluettelossa, ovat olleet askeleita oikeaan suuntaan ja toivottavaa on, että kiinteistöstrategia ei edusta paluuta vanhaan.

Tuomioistuinlaitoksen ulkoinen kuva antaa osaltaan kuvan valtion oikeudenhoidon tilasta.

Asiat, joita tuomioistuimissa käsitellään, koskettavat usein syvästi asianosaisia ja niillä on merkitystä koko yhteiskunnan kannalta. Tuomiovallan ja tarvittaessa ankarankin pakkovallan käyttö ei ole vähäinen asia ja tuomiovallan käyttäminen tulisi siten voida tapahtua sen merkityksen mukaisessa ympäristössä.

Asioiden asianmukainen käsittely edellyttää jatkossakin, että osapuolet voivat kokoontua saman pöydän ääreen tai samaan huoneeseen, että todistaja tai muu kuultava voidaan velvoittaa saapumaan oikeuteen että asiaan keskeisesti liittyvää esinettä tai aineistoa voidaan oikeudessa tarkastella osallisten läsnä ollessa. Etäyhteyksien käyttö voi korvata oikeuteen saapumista vain osittain.

Tuomioistuinkäyttöön tarkoitettun kiinteistön ja rakennuksen tulee olla toimiva, saavutettava ja turvallinen sekä asiakkaille että henkilökunnalle. Kun asiakkaat usein velvoitetaan saapumaan oikeuteen sakon uhalla tai viime kädessä tuodaan oikeuteen poliisin toimesta, on tuomioistuin vastuussa oikeuteen saapuneiden turvallisuudesta ja kiinteistön ja toimitilojen tulee olla sen mukaiset.

Tuomioistuimen tiloihin tuleville tulee voida tehdä turvatarkastus, mikä

asettaa omat vaatimuksensa toimitiloille. Tiloissa on myös usein vapautensa menettäneinä henkilöitä, joiden säilyttäminen ja kuljettaminen vaatii aivan omat järjestelynsä.

Tuomioistuinkäytössä olevien rakennusten, luettiinpa ne sitten strategisiin omistuksiin tai käyttökiinteistöihin, osalta on tärkeää, että ne ovat valtion tai sen liikelaitoksen Senaattikiinteistöjen omistuksessa.

Mikäli kiinteistö tai rakennus on muun tahon omistuksessa, nousee väistämättä esille kysymys kiinteistön alueen ja rakennuksen ja sen tekniikan korjaamisesta ja päivittämisestä. Kokemus on osoittanut, että yksityiset vuokranantajat eivät ole kiinnostuneita investoimaan vuokralaisen toiminnan edellyttämiin muutoksiin, ainakaan ilman, että samalla keskustellaan vuokrakauden pituudesta ja muutosten vaikutuksesta vuokran määrään. On myös todettu, että vuokranantajien mahdollisuudet, esimerkiksi todettujen kosteusvaurioiden selvittämiseen ja korjaamiseen, vaihtelevat suuresti.

Tuomioistuin käyttäjänä on tällöin vaikeassa tilanteessa, koska tilojen erityisluonteen vuoksi ei korvaavia tiloja yleensä ole kovinkaan helposti löydettävissä.

Lopuksi

Tuomioistuinten määrä Suomessa on nykyisellään vähäinen. Harvat olemassa olevat tuomioistuimena palvelevat kiinteistöt tulisi voida lukea valtion strategiseen kiinteistöomaisuuteen tai joka tapauksessa sellaisiksi käyttökiinteistöiksi, jotka valtion tulee omistaa liikelaitoksensa kautta.

Laamanni

Martti Juntikka